

Za ljudi
in Slovenijo

Številka: P5 - MNZ/2021

Datum: 13. 1. 2021

Sindikata občinskih redarjev Slovenije

p.p. 56

2310 Slovenska Bistrica

Ministrstvo za notranje zadeve

Štefanova ulica 2

1501 Ljubljana

Zadeva: Mnenje Sindikata občinskih redarjev Slovenije k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji, predlog (EVA 2018-1711-0010)

Spoštovani.

V **Sindikatu občinskih redarjev Slovenije (SORS)** smo se seznanili s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji, predlog (EVA 2018-1711-0010), objavljen na portalu E-demokracija.

SORS je reprezentativen sindikat v poklicu »poklici za varovanje oseb in premoženja, d.n.« (odločba MDDSZ št. 10102-1/2015-77, Uradni list RS, št. 30/17), kamor sodi tudi poklic občinski redar, zato smo upravičeni do podaje mnenja.

Ugotavljamo, da se spreminja določba 101. člena ZODPol, ki določa, kdo v pomožni policiji ne more sodelovati. S predlogom se v to kategorijo uvrščajo tudi občinski redarji, ki s pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji že nekaj let vestno in marljivo opravljajo službo pomožnih policistov, zato SORS takšni **odločitvi nasprotuje in k predlogu zakona podaja negativno mnenje.**

Obrazložitev:

V SORS menimo, da je predlagana določba 101. člena ZODPol nezakonita oz. po našem prepričanju tudi neustavna, do občinskih redarjev pa izrazito diskriminatorna, saj jim prepoveduje možnost opravljanja del in nalog v pomožni policiji. Gre za neposreden poseg v pravico občinskih redarjev do pogodbenega dela oz. omejevanje te pravice. Konceptualno je namreč prepoved opravljanja del v pomožni policiji vezana na dolžnost sodelovanja pri obrambi države. Takšna ureditev ima temelje v 123. členu Ustave RS, in v 124. členu Ustave, ki pooblašča Državni zbor RS, da z zakonom uredi vrsto, obseg in organizacijo obrambe nedotakljivosti in celovitosti državnega ozemlja. V skladu z opisanim členom, so občinski redarji po obveznostih pri obrambi države izenačeni z vsemi drugimi državljani, ki imajo torej pozitivno obveznost, da dejavno branijo državo. Ta z Ustavo določena obveznost nujno vpliva na pravice – tudi človekove pravice – vsakega državljanca. Iz dolžnosti sodelovanja pri obrambi države lahko izhajajo omejitve človekovih pravic posameznika. V določenih primerih lahko ta ustavno določena dolžnost privede celo do izključitve posamezne človekove pravice za določeno skupino posameznikov. Zato je razumljivo in utemeljeno, da določene skupine poklicev zaradi dolžnosti v primeru vojnega stanja ne morejo sodelovati v pomožni policiji, kar je uzakonjeno v področnih zakonih. **Občinski redarji navedene prepovedi v področnem zakonu – Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) nimajo.**

Predlagana sprememba je po mnenju SORS nezakonita, saj kot že povedano zgoraj, neposredno posega v pravice občinskih redarjev (pravico do svobode dela, pravica do izbire poklica), ki so lahko s strani države omejene zgolj zaradi pravic drugih, jasno pa morajo biti omejitve navedene v področnih zakonih. Takšen poseg pa brez ustreznega nadomestila za prepoved opravljanja dela ni dopusten. Vsaka omejitev dela na eni strani, mora predvideti nadomestilo na drugi strani, ki pa ga ta omejitev

pravic ne predvideva, zato gre v neposredno škodo občinskim redarjem. V nadaljevanju povzemamo poklice, ki imajo omejitev dela v pomožni policiji opredeljeno v področni zakonodaji, na drugi strani pa nadomestilo v obliki dodatka za stalnost:

- **Pravosodni policisti** imajo to pravico omejeno v 229. členu Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki določa, da pooblaščen uradna oseba ne sme opravljati dela, ki bi jo oviralo pri opravljanju nalog uprave, ali dela, ki bi škodovala ugledu uprave, oziroma dela, ki ni združljivo z naravo dejavnosti uprave.
- **Policisti** imajo to pravico omejeno v 75. členu Zakona o organiziranosti in delu v policiji, ki določa, da policist ne sme opravljati dela, ki bi ga oviralo pri opravljanju policijskih nalog.
- **Uslužbenci FURS** imajo to pravico omejeno v 88. členu Zakona o finančni upravi, ki določa, da uslužbenci uprave ne smejo opravljati dejavnosti, ki niso združljive z nalogami finančne uprave, ter dejavnosti, ki pomenijo navzkrižje interesov.
- **Pripadniki SV** imajo to pravico omejeno v 91. členu Zakona o obrambi, ki določa, da delavci na obrambnem področju ne smejo opravljati dela, ki bi ga oviralo pri opravljanju vojaške službe ali dela, ki bi škodovalo ugledu ministrstva ali vojske oziroma dela, ki ni združljivo z dejavnostjo ministrstva.
- **Poklicni gasilci** imajo to pravico omejeno v Zakonu o gasilstvu, ki v 3. členu določa, da opravljanje storitev ne sme onemogočati opravljanja temeljnih nalog gasilskih organizacij, prav tako pa to prepoveduje pravila gasilske službe.

Kot že poudarjeno, občinski redarji v področnem ZORed nimajo omejitev teh pravic, zaradi česar na drugi strani tudi nimajo dodatka za stalnost, ki predstavlja nadomestilo za navedeno omejitev. Predlagatelj zakona je torej povsem arbitrarno posegel v ustavno zagotovljene pravice občinskih redarjev, pri tem pa ni upošteval socialnega dialoga.

Ob tem se sklicujemo tudi na izhodišča, načela in smernice za pripravo predpisov, ki jih določa Resolucija o normativni dejavnosti, iz katere izhajajo izhodišča in načela za pripravo predpisov. Načelo potrebnosti pravnega urejanja, ki od normodajalca terja poglobljeno analizo področja (morebitnega) urejanja in restriktivnost pri odločanju za urejanje, ter načel samooomejevanja, v skladu s katerim naj se v družbeni razmerja posega le v obsegu, ki je nujno potreben za doseg zastavljenih ciljev. Ko normodajalec v skladu s tem sprejme odločitev, da bo določeno področje pravno uredil, mora pri urejanju ravnati v skladu z načeli sorazmernosti, določnosti in poenostavitve, ki jih določa Resolucija o normativni dejavnosti. Predlagatelj opisanih načel ni ustrezno upošteval. Še več, v predlogu ni podal nobenih pravnih argumentov ter obveznih obrazložitvev, kar prav tako predstavlja bistveno kršitev postopka.

V SORS poudarjamo, da gre pri predlogu tudi za kršitev načela enakosti pred zakonom, ki zakonodajalec zavezuje, da enake položaje pravnih subjektov uredi enako, različne pa ustrezno različno. Če zakonodajalec bistveno enake položaje ureja različno ali bistveno različne položaje ureja enako, mora za to obstajati razumen razlog, ki izhaja iz narave stvari, česar pa v predlogu ni zaslediti. Dodatno pojasnujemo, da so 7. členu Zakona o sistemu plač v javnem sektorju določene plačne skupine in podskupine. Občinski redarji se uvrščajo v plačno skupino C - Uradniški nazivi v državni upravi in v upravah lokalnih skupnosti ter v drugih državnih organih, v plačno podskupino C6 - Inšpektorji, pravosodni policisti in drugi uradniki s posebnimi pooblastili. Ugotavljamo, da v skladu predlogom nekateri uradniki v državni upravi in upravah lokalnih skupnosti lahko sodelujejo v pomožni policiji (npr. inšpektorji), občinskim redarjem pa se to diskriminatorno onemogoča.

V zvezi s predlogom še pojasnujemo, da se glede prepovedi opravljanje dejavnosti in konflikta interesov za javne uslužbence uporablja 100. člen Zakona o javnih uslužbencih, kot *lex specialis*. V prvem odstavku tega člena je določeno, da uradnik ne sme opravljati dejavnosti, če je dejavnost v nasprotju s konkurenčno klavzulo po zakonu, ki ureja delovna razmerja; če bi opravljanje dejavnosti

lahko vplivalo na nepristransko opravljanje dela; če bi pri opravljanju dejavnosti lahko zlorabil informacije, do katerih ima dostop pri opravljanju nalog v službi in ki niso javno dostopne; če je opravljanje dejavnosti v škodo ugleda organa. V drugem odstavku 100. člena ZJU je določena dolžnost obveščanja, v kolikor uradnik začne opravljati dejavnosti, za katero meni, da bi bila ali bi utegnila biti v nasprotju s prvim odstavkom. Opravljanje take dejavnosti prepove predstojnik s sklepom, kar ureja tretji odstavek.

Za odločitev v zvezi z vprašanjem opravljanja drugih dejavnosti poleg opravljanja nalog na uradniškem delovnem mestu oziroma morebitnega obstoja konflikta interesov, je pristojen predstojnik organa, saj gre pri tem za odločanje o pravicah in obveznostih javnega uslužbenca. Pojasnujemo, da presoja morebitnega obstoja konflikta interesov ni v pristojnosti ministrstev, ampak vsakega predstojnika organa državne uprave in lokalne skupnosti posebej, kjer ima javni uslužbenec sklenjeno pogodbo o zaposlitvi.

Ob vsem povedanem, je torej nedvoumno, da je predlagatelj s predlogom, da občinski redarji ne morejo sodelovati v pomožni policiji, presešel svoje pristojnosti, saj občinskimi redarjem s strani delodajalcev niso bili izdani sklepi o prepovedi opravljanja dela v pomožni policiji. Nasprotno, občinski redarji že vse od uveljavitve ZORed brez omejitev sodelujejo v pomožni policiji. Zaradi prakse z izvajanjem pooblastil so celo zelo zaželeni, saj tudi sami pri svojem delu vsakodnevno izvajajo »policijska pooblastila«, ter so najbolj usposobljeni za izvajanje uradnih postopkov. Trdimo, da celo najbolj med vsemi pomožnimi policisti. Ker se ni spremenila nobena okoliščina, ki bi narekovala, da sodelovanje občinskih redarjev v pomožni policiji ni utemeljeno, je povsem nedvoumno, da predlagatelj za spremembo določbe 101. člena ZODPol nima pravnih argumentov, zato jih v predlogu ni zaslediti ter niso argumentirane. Ni pojasnjeno, zakaj je takšna sprememba sploh potrebna oz. kdo je predlagatelj takšne ureditve.

Če povzamemo, primere, ko Ustava pri posamezni človekovi pravici vnaprej predvidi, da se ta lahko omeji (z zakonom), označuje teorija tudi kot zakonski pridržek, pogoj pa je seveda ta, da je ta omejitev določena v področnem zakonu. S predlogom predmetne določbe ta pogoj ni upoštevan, zato gre za nezakonit poseg, ki v primeru občinskih redarjev nima podlage v ZORed.

Glede na vse pojasnjeno, v SORS menimo, da je predlog spremembe določbe 101. člena ZODPol, ki opredeljuje, da v pomožni policiji ne morejo sodelovati občinski redarji, pravno nedopustna. Gre za arbitrarno odločitev predlagatelja, ki je prav tako vprašljiva s stališča skladnosti z Ustavo RS. V kolikor bo določba sprejeta v predlaganem besedilu, bomo v SORS uporabili vsa pravna sredstva za zaščito pravic občinskih redarjev, saj smo prepričani, da ni podane kolizije interesov, zato občinski redarji lahko brez omejitev še naprej opravljajo dela in naloge v pomožni policiji.

Odločitev predlagatelja je nerazumljiva in nelogična tudi s stališča kadrovske podhranjenosti Policije, ki krpa kadrovske luknje s konstantnimi vpoklici pomožnih policistov, tudi občinskih redarjev. Menimo, da bi zato Policiji moralo biti v interesu, da občinski redarji še nadalje sodelujejo v pomožni policiji.

Lepo pozdravljeni,

Matjaž Frangež
predsednik SORS

Vročiti:

- Ministrstvo za notranje zadeve, gp.mnz@gov.si – po e-pošti
- Kabinet ministra, kabinet.mnz@gov.si – po e-pošti
- Franc Kangler, državni sekretar na MNZ, gp.mnz@gov.si, - po e-pošti
- Direktorat za policijo in druge varnostne naloge, dpdvn.mnz@gov.si – po e-pošti
- Ministrstvo za javno upravo, gp.mju@gov.si – po e-pošti
- Predsednik Vlade RS, gp.kpv@gov.si – po e-pošti
- Vlada RS, gp.gs@gov.si – po e-pošti